

Heimildaöflun fyrir lokaverkefni

Markviss leit gæðaheimilda - haust 2022
Hanna Þórey

Hvert er markmið upplýsingaleitarinnar?

- Hvaða leitaraðferð hentar hverju sinni?
- Er netið áreiðanleg heimild?
- Eru bækur betri?

- Hvað einkennir góða heimild?
  - Hver er höfundurinn?
  - Hvar birtist greinin?
  - Hvenær birtist heimildin?
  - Hvernig heimild er þetta? (fjölmiðill, fræðistofnun, markaðssetning?)

Hvernig er best að byrja?

Byrja vítt og þrengja leitina

Skoða alfræðirit til að fá yfirsýn yfir viðfangsefnið

Kíkja á bækur í hillu bókasafnsins

Hafa leitina skipulega og punkta niður jafnóðum

Hvernig heimildir er hægt að nota?

Bækur (kennslubækur geta gefið gott yfirlit)

Tímaritsgreinar á pappír (hægt að finna greinar á leitir.is)

Tímaritsgreinar á neti (hægt að finna greinar í erlendum tímaritum). Þar eru oft nýjustu upplýsingarnar.

Tímaritsgreinar eru sumar **ritrýndar** og sumar ekki

Dagblaðagreinar (ekki alltaf)

Rannsóknarskýrslur

Aðrar vefsíður íslenskar eða erlendar (Hagstofa, Landlæknir og fl.)

Við notum ekki námsritgerðir sem heimild en í sumum tilfellum getur verið gagnlegt að glugga í þær

Leitir.is

Safnkostur bókasafns VMA er skráður á leitir.is

Bókasöfn landsins eru með sinn safnkost skráðan þar

Leitir.is vísa manni ýmist á bók í hillu, bókarkafla eða tímaritsgrein (heildartexti stundum aðgengilegur).

Einnig er vísað á ritgerðir og skýrslur.

Líka ljósmyndir, kvikmyndir, spil og fleira.

Viðurkennd efnisorð

hvar.is

Notar sömu leitarvél og leitir.is

19 þúsund tímarit

Landið sem heild er áskrifandi

Merkilegt á heimsvísu að ein þjóð hafi allan þennan aðgang

200 aðilar greiða fyrir aðganginn, þar á meðal VMA

Margir ólíkir gagnagrunnar

Tengt við gegni

timarit.is

1548 tímaritstitlar

70.053 greinar

6.230.171 blaðsíður

Blöðin og tímaritin hafa að geyma, auk almenns fréttæfnis og auglýsinga, mikið efni á sviði bókmennta, sagnfræði, ættfræði, þjóðlífs, menningar, atvinnuvega og viðskipta.

Er bara textaleit. Er ekki efnistekið.

Hvað er að **efnistaka**?

Veljum leitarorð af kostgæfni

- Samheiti
  - aeroplane, airplain, aircraft, plane
  - food, diet, eating, nutrition

- Þrengja eða víkka heiti
  - physical disabilities
  - mental disabilities

- Leitarorð AND - OR - NOT

AND

OR

NOT

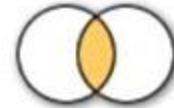
“gæsalappir”

Í flestum gagnasöfnum og leitarvélum er sjálfgefið að orð séu tengd með AND sem merkir að bæði/öll orðin sem leitað er að þurfa að finnast í færslunum:

AND þrengir leit

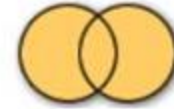
bæði/öll orðin þurfa að koma fyrir í færslunni, t.d.

facebook AND twitter – finnur færslur þar sem fjallað er **bæði** um facebook og twitter

OR vikkar leit, t.d. *facebook OR twitter* – finnur

færslur þar sem fjallað er um **annað hvort** eða **bæði**

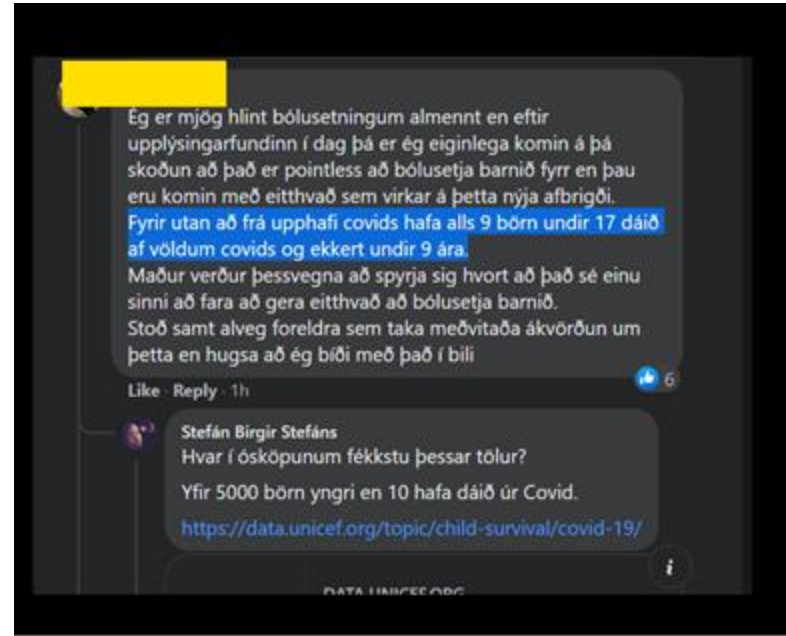

NOT þrengir leit með því að útiloka leitarorð, t.d.

social media NOT facebook – finnur færslur um *social media* en **útilokar** færslur þar sem fjallað er um *facebook*

Það er auðvelt að trúa röngum eða úreldum upplýsingum

Var þetta rétt ályktun?

Age, Sex, Existing Conditions of COVID-19 Cases and Deaths

Last updated: May 13, 18:00 GMT

Current Statistics

Age of Coronavirus Deaths

We are collecting and analyzing the data from all US States. In the meantime, below we show the data provided by [New York City Health as of May 13, 2020](#).

AGE	Number of Deaths	Share of deaths	With underlying conditions	Without underlying conditions	Unknown if with underlying cond.	Share of deaths of unknown - w/o cond.
0 - 17 years old	9	0.06%	6	3	0	0.02%
18 - 44 years old	601	3.9%	476	17	108	0.8%
45 - 64 years old	3,413	22.4%	2,851	72	490	3.7%
65 - 74 years old	3,788	24.9%	2,801	5	982	6.5%
75+ years old	7,419	48.7%	5,236	2	2,181	14.3%
TOTAL	15,230	100%	11,370 (75%)	99 (0.7%)	1,551 (24.7%)	25.3%

Heimildaskráning

Af hverju?

Ritstuldur

Til þess að aðrir geti sannreynt það sem kemur fram eða lesið sig nánar til um efnið

Góð heimildaskrá getur aukið gildi verksins.

Ritver á bókasafni

Hægt er að bóka tíma í gegnum heimasíðu eða koma við hjá okkur og sjá hvort við séum lausar.

Í ritveri er hægt að fá aðstoð við:

Heimildaleit

Heimildaskráningu

Uppsetningu ritgerða

Eða bara ræða efnistösk ritgerða við okkur